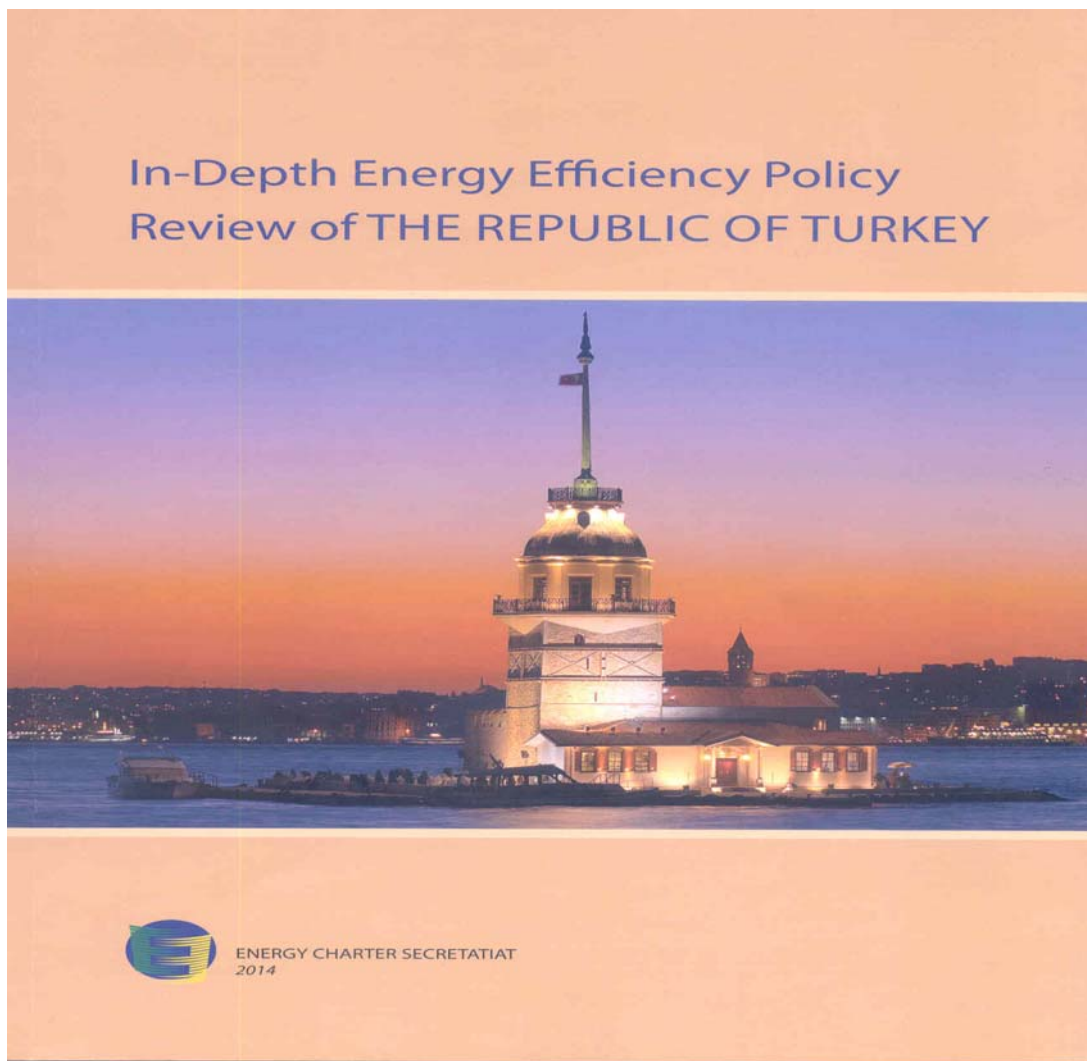

ترجمه مقدمه و خلاصه مدیریتی کتاب

"بررسی سیاست‌های جامع بهره‌وری انرژی در جمهوری ترکیه"

از مجموعه انتشارات دبیرخانه منشور انرژی

سال ۲۰۱۴

دفتر برنامه ریزی کلان برق و انرژی

تیرماه ۹۳

مقدمه :

اقتصاد ترکیه پس از غلبه بر شدیدترین بحران اقتصادی این کشور در سال ۲۰۰۱، در حال حاضر به یکی از بالاترین نرخهای تولید ناخالص داخلی دست یافته است. این امر در نتیجه تنظیم مقررات و انجام ممیزی جهت کاهش آسیب پذیری و شکنندگی نظام بانکی، وضع سیاستهای مالی و خصوصی سازی شرکتها و مؤسسات دولتی در ابعاد وسیع روی داده است. متوسط نرخ تولید ناخالص داخلی ترکیه طی سالهای ۲۰۰۲ الی ۲۰۱۲، ۵ درصد بوده است.

صادرات و واردات ترکیه از اوایل سال ۲۰۰۰ به استثنای بحران اقتصادی جهان در سال ۲۰۰۹، رو به افزایش بوده و نرخ رشد سالانه آن بین سالهای ۲۰۰۲ الی ۲۰۱۳ در حدود ۱۴ درصد برای صادرات و ۱۵ درصد برای واردات بوده است. طی همین دوره، حجم تجارت فعالیت‌های خدماتی نیز افزایش یافته است. کسری بودجه جاری این کشور در سال ۲۰۱۱ در حدود ۷۵ میلیارد دلار، یعنی در حدود ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور بوده است. این رقم در سال ۲۰۱۲ به ۴۸/۵ میلیارد (۶ درصد از تولید ناخالص داخلی) کاهش یافت. کسری بودجه جاری کشور ترکیه، مجدداً در سال ۲۰۱۳ افزایش یافته و به ۶۴/۹ میلیارد دلار (۸ درصد از تولید ناخالص داخلی) رسیده است.

در نتیجه سیاست "درهای باز"، تعداد سرمایه‌گذاری‌های مشترک و کمپانی‌های خارجی در این کشور افزایش یافته است. سرمایه‌گذاری خارجی عاملی بسیار مهم در استمرار و تثبیت توسعه اجتماعی اقتصادی در کشور به شمار می‌رود. متوسط جریان ورودی خالص مالی سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در کشور ۱/۸ درصد از تولید ناخالص داخلی ترکیه، طی دوره ۲۰۰۲ الی ۲۰۱۲ را شامل می‌گردد.

سیاست‌های انرژی و بهینه سازی مصرف :

ترکیه یک کشور در حال توسعه محسوب می‌گردد و مصرف انرژی در نتیجه ازدیاد جمعیت، افزایش تولید و صنعتی شدن، به سرعت افزایش می‌یابد. پیش‌بینی‌ها حاکی از آن است که تقاضای سالانه برق در ترکیه طی دهه آینده، بر اساس پایین‌ترین و بالاترین سناریوها به ترتیب ۶/۷ و ۷/۵ درصد خواهد بود. (شرکت انتقال برق ترکیه^۱، ۲۰۱۲)

بر اساس مطالعات انجام شده توسط بانک جهانی در سال ۲۰۱۱، پتانسیل صرفه‌جویی انرژی ترکیه در سال ۲۰۰۹ در بخش تولیدات صنعتی، ۴/۶ میلیون تن معادل نفت خام، در بخش حمل و نقل ۴/۸ و در

1 : TEIAS : Turkish Electricity Transmission Company

بخش خانگی ۷/۱ میلیون تن معادل نفت خام بوده که منجر به مجموع پتانسیل صرفه‌جویی به میزان ۱۶/۵ میلیون تن در سال مورد نظر بوده است. با در نظر گرفتن سال ۲۰۰۹ به عنوان سال پایه، این میزان پتانسیل صرفه‌جویی معادل ۲/۰ میلیارد یورو در بخش تولیدات صنعتی، ۵/۴ میلیارد یورو در بخش حمل و نقل و ۵/۸ میلیارد یورو در بخش خانگی بوده که مجموعاً معادل ۱۳/۲ میلیارد یورو در سال مورد نظر بوده است. تأمین امنیت انرژی در بلند مدت و عدم وابستگی به منابع انرژی وارداتی، همواره یکی از اهداف مهم سیاست‌های انرژی در ترکیه بوده است. سیاست‌های کنونی انرژی در راستای تقویت و بهبود منابع انرژی داخلی وضع گردیده و در تلاش است تا پتانسیل موجود منابع تجدید پذیر انرژی در ترکیه را بالفعل نمایند.

سیاست‌های بهینه‌سازی انرژی در ترکیه در راستای قانون بهینه‌سازی انرژی و با هدف افزایش بهره‌وری در استفاده از منابع انرژی، کاهش فشار هزینه‌های انرژی بر دوش اقتصاد و حفاظت از محیط‌زیست وضع می‌گردند. قانون بهینه‌سازی انرژی و مقررات ثانویه آن، بستر قانونی لازم را جهت ارتقاء و پشتیبانی از پیشرفت‌های بهینه‌سازی انرژی شامل، تأسیس بازار ارائه خدمات بهینه‌سازی انرژی و بهره‌برداری از آن از قبیل شرکت‌های خدمات انرژی^۲، پروژه‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی و ممیزی انرژی و طرح‌های توافقی داوطلبانه جهت تشویق سرمایه‌گذاری در مورد پروژه‌های صرفه‌جویی انرژی فراهم می‌نماید.

خط مشی‌های بهینه‌سازی انرژی در کمیته اجرایی متشکل از اعضای بلند پایه بخش انرژی به تصویب رسیده و توسط نشریه رسمی گزت در تاریخ ۲۵ فوریه ۲۰۱۲ به چاپ رسیده است. این خط مشی‌ها پیشنهاد تعیین یک چارچوب سیاسی با تأکید بر دو اصل نتیجه‌گرایی و هدف‌غایی را به همراه فعالیت‌هایی جهت نیل به این اهداف، با همکاری شرکت‌های ذی‌ربط در انجام آن، ارائه می‌دهند. این اقدام، تضمینی برای مشارکت و همکاری بخش‌های دولتی، خصوصی و سازمان‌های غیر انتفاعی (NGO) فراهم خواهد نمود.

سیاست‌های منابع انرژی تجدیدپذیر^۳

بخش انرژی، نقش کلیدی را در اقتصاد ترکیه ایفا می‌نماید. این در حالی است که تولید انرژی همچنان به صورت عمده‌ای بر انرژی‌های فسیلی نظیر زغالسنگ، نفت و گاز طبیعی متکی است. هم‌اکنون، ۷۴ درصد از عرضه انرژی اولیه ترکیه از طریق واردات تأمین می‌گردد.

از سال ۲۰۰۵، دولت ترکیه گام‌هایی را جهت تغییر و اصلاح این وضعیت برداشته است که از آن میان

2: ESCO: Energy Service Company
3 : RES :Renewable Energy Sources

می‌توان به اولویت جهت توسعه کاربرد منابع انرژی تجدیدپذیر جهت تولید برق در قانون این کشور در سال ۲۰۰۵، عضویت در آژانس بین‌المللی انرژی‌های نو^۴ در ماه ژوئن سال ۲۰۰۹ و تدوین برنامه استراتژیک وزارت انرژی و منابع طبیعی ترکیه برای سال‌های ۲۰۱۰ الی ۲۰۱۴ اشاره نمود.

ارزیابی پتانسیل منابع انرژی تجدیدپذیر در ترکیه نشان می‌دهد که این کشور، در حال حاضر دارای ۲۵۸۵۷ مگاوات ظرفیت نصب شده انرژی‌های تجدیدپذیر (شامل برق آبی) تا پایان ژانویه سال ۲۰۱۴ می‌باشد (شرکت توزیع برق ترکیه). پتانسیل منابع انرژی تجدیدپذیر در این کشور بسیار قابل توجه است و در حدود ۷۲۰ تراوات ساعت در سال برآورد شده که سه برابر تقاضای ناخالص این کشور در حدود ۲۴۲ تراوات ساعت در سال ۲۰۱۲ است. وجود انرژی برق آبی می‌تواند موجب تعادل در خروجی متغیر حاصل از انرژی بادی و خورشیدی گردد. علاوه بر این، با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر می‌توان سهم قابل ملاحظه‌ای از تولید برق نیروگاه‌های حرارتی را کاهش داد که این امر در تداوم رشد تولید ناخالص داخلی این کشور و پایداری آن سهم بسزائی را ایفا خواهد نمود.

در سند "خط مشی بازار برق و امنیت عرضه انرژی" که در سال ۲۰۰۹ تدوین شد، افزایش سهم منابع داخلی انرژی، به عنوان هدف اصلی سند تعیین شده است. در راستای این هدف، اهداف ثانویه‌ای جهت توسعه منابع انرژی تجدیدپذیر تا سال ۲۰۲۳ به مناسبت ۱۰۰ سالگی تأسیس جمهوری ترکیه تعیین شده که به شرح زیر می‌باشند:

- تأمین حداقل ۳۰ درصد از برق مورد نیاز از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر شامل برق آبی.
- دستیابی به ۲۰ هزار مگاوات ظرفیت نصب شده انرژی بادی تا سال ۲۰۲۳.
- دستیابی به ۶۰۰ مگاوات ظرفیت نصب شده انرژی زمین‌گرمایی تا سال ۲۰۲۳.
- توسعه فنی، اقتصادی و بالفعل نمودن پتانسیل برق آبی.
- آغاز تولید برق از انرژی خورشیدی.

سیاست‌های مصوب ترکیه در راستای توسعه منابع انرژی تجدیدپذیر به شرح زیر هستند:

- خرید تضمینی از تولیدکنندگان برق از انرژی‌های نو برای ۱۰ سال بر اساس قانون توسعه منابع انرژی تجدیدپذیر:

➤ ۷۳ دلار به ازای هر مگاوات ساعت برق تولیدی از برق آبی و انرژی باد.

- ۱۰۵ دلار به ازای هر مگاوات ساعت برق تولیدی از انرژی زمین گرمایی.
- ۱۳۳ دلار به ازای هر مگاوات ساعت برق تولیدی از خورشیدی، زیست توده و زایدات.
- چنانچه تولیدکننده داخلی به پروژه اضافه شود، ۲۳ الی ۹۲ دلار اضافه بر مبالغ بالا به ازای هر مگاوات ساعت برق به مدت پنج سال برای پروژه در نظر گرفته خواهد شد.
- وجود یک بازار معاملات نقدی جایگزین که تولیدکنندگان برق از منابع تجدیدپذیر می‌توانند برق خود را فروخته و به محض تحویل پول آن را دریافت نمایند.
- مناقصات جهت اتصال به شبکه ساماندهی می‌گردند و این در حالی است که توسعه‌دهندگان پروژه‌های تجدیدپذیر با برگرداندن ۳۰ الی ۴۰ دلار به ازای هر مگاوات ساعت از پول برق تولیدی به دولت موافقت نموده‌اند.
- پروژه‌های بسیاری در رابطه با توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر توسط سیستم بانکی ترکیه تأمین مالی شده است.

خلاصه‌ای از ارزیابی کلی پیشرفت بخش انرژی در ترکیه

خصوصی‌سازی در بخش‌های برق و گاز همچنان ادامه دارد. خصوصی‌سازی شرکت‌های توزیع برق به پایان رسیده و شرکت‌های تولید برق در حال انجام است. پیش از خصوصی‌سازی واحدهای تولید برق، نوسازی نیروگاه‌ها در مقیاس بزرگ انجام پذیرفته و انتظار می‌رود که این فرآیند پس از خصوصی‌سازی همچنان ادامه یابد. علاوه بر این، بیشتر شرکت‌های توزیع گاز نیز خصوصی‌سازی شده‌اند. از ژانویه ۲۰۱۳، واگذاری برق به مشتریان واجد شرایط به ۵ گیگاوات ساعت محدود شده است. همچنین، با توجه به خصوصی‌سازی شرکت‌های توزیع برق برنامه‌ای در جریان است که برق دزدی و تلفات برق از ۱۴/۶ درصد در سال ۲۰۱۱ به حدود ۱۲/۱ درصد در سال ۲۰۱۵ برسد. بدین منظور اهداف مختلفی برای هر شرکت توزیع در ترکیه تعریف شده است.

بزرگترین هدف دولت ترکیه در زمینه انرژی، اتکای کمتر به انرژی وارداتی جهت پاسخگویی نیازهای انرژی این کشور است. جهت اعتلای به این هدف، سند خط مشی‌ای در سال ۲۰۰۹ تدوین شده است که تولید ۳۰ درصد از برق کشور از طریق منابع انرژی تجدیدپذیر و کاهش سهم برق تولیدی از گاز طبیعی تا سال ۲۰۲۳، از اهداف اصلی آن می‌باشد.

بر مبنای گزارش عملکرد "اتحادیه اروپا، گزارش پیشرفت ترکیه در سال ۲۰۱۳"، که به عنوان بخشی از سیاست‌های الحاقی به اتحادیه اروپا تهیه شده است، تلاش‌های عمده ترکیه در بخش انرژی در زمینه‌های زیر انجام پذیرفته است: امنیت عرضه، بازار انرژی داخلی، انرژی تجدیدپذیر، بهینه‌سازی انرژی و ایمنی انرژی هسته‌ای و حفاظت در برابر پرتوهای آن.

مؤسسه مالی، اعتباری بین‌المللی^۵، به منظور سرمایه‌گذاری جهت توسعه انرژی تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی، مبلغ قابل توجهی به میزان ۳ میلیارد دلار برای ترکیه در نظر گرفته است. هم‌اکنون، دولت ترکیه پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی در کشور را به صورت مجزا در طبقه‌بندی خاصی جهت سرمایه‌گذاری قرار نداده است.

در ارتباط با قیمت‌گذاری انرژی، ترکیه به خوبی در مسیر آن قرار گرفته است. آشنایی با ساز و کار قیمت‌گذاری خودکار^۶، در اوایل سال ۲۰۰۸، موجب بهبود بازتاب هزینه قیمت‌های انرژی به صورت قابل توجهی گردید. با این حال، هزینه‌های واقعی واردات، همیشه به طور مستقیم در قیمت مصرف‌کننده، به همان صورتی که در ساز و کار قیمت‌گذاری خودکار تعیین شده است، منعکس نمی‌گردد. از این‌رو، ساز و کار قیمت‌گذاری اتوماتیک، همیشه همانگونه که برنامه‌ریزی شده اجرایی نمی‌شود و منجر به سوبسیدگذاری موقت قیمت‌ها می‌شود.

دولت در راستای فرامین خود، سند راهبردی مدیریت بهره‌وری انرژی را در سال ۲۰۱۲ تنظیم نموده است. در این سند ۷ هدف راهبردی تعیین شده که در مرحله بعد به اقدامات مربوطه جهت نیل به آن و جداول زمانی مقرر پرداخته شده است.

توصیه‌های کلی

- سیاست انرژی دولت باید به انعکاس پتانسیل همکاری بهره‌وری انرژی به سمت کاهش واردات سوخت و حمایت از رشد اقتصادی و محیط زیست ادامه دهد.
- بهره‌وری انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر باید همچنان توسط دولت در اولویت بخش انرژی قرار داده شود. سیاست‌های انرژی آینده باید با تجزیه و تحلیل دقیق اقتصادی پتانسیل‌های بهره‌وری انرژی در تمام بخش‌های اقتصادی پشتیبانی گردند و موانع پیش روی تحقق این پتانسیل‌ها برداشته شوند.
- وزارت انرژی و منابع طبیعی^۷ باید ظرفیت خود را برای تجزیه و تحلیل و ارزیابی بهره‌وری انرژی و

5 : International Financial institution (IFI)

6 : Automatic Pricing Mechanism (APM)

7 : MENR: Ministry of Energy and Natural Resources

- انرژی‌های تجدیدپذیر به عنوان پایه‌ای برای توسعه سیاست‌های آینده استحکام بخشد.
- بازسازی بخش‌های تولید، انتقال و توزیع برق و گاز حتی پس از اتمام خصوصی‌سازی همچنان ادامه یابد. توسعه بهینه تأسیسات تولید، انتقال و توزیع بخش گاز ادامه یابد. این امر، سبب به حداکثر رساندن بهره‌وری سوخت و به حداقل رساندن تلفات انتقال و توزیع می‌گردد.
- سیاست‌ها و خط مشی‌های انرژی باید با اهداف بلندمدت مطابقت نموده و همچنین اهدافی را در بخش‌های عمده مصرف نهایی تنظیم نمایند.
- قانون بهره‌وری انرژی ترکیه باید با سیاست‌ها و قوانین مربوط به بهره‌وری انرژی در اتحادیه اروپا هم تراز باشد.

چارچوب سازمانی

- تلاش‌های بیشتری جهت تحکیم توانمندی‌ها و وظایف اداره کل تازه تأسیس انرژی‌های تجدیدپذیر^۸ نیاز است. یکی از این فعالیت‌ها می‌تواند استخدام نیروهای مؤثر کاری و مقتدر با شرح وظایف همکاری شفاف و دقیق باشد.
- اداره کل انرژی‌های تجدیدپذیر ترکیه باید با توانمندی قادر باشد توسعه منابع انرژی‌های تجدیدپذیر در ترکیه را رهبری نماید.
- همکاری‌های بین وزارتخانه‌ها به ویژه در میان سایر سیاست‌گذاران دولتی در زمینه‌های انرژی، محیط زیست، حمل و نقل، خانگی و تجاری ارتقاء یابد.
- دولت می‌بایست روش‌ها و وسایل استحکام بخشیدن و کارآمد نمودن بهره‌وری انرژی در سطوح محلی و منطقه‌ای، از جمله مقامات مسئول منطقه‌ای و شهرداری‌ها را در نظر بگیرد.
- تلاش‌های ذینفعان مختلف، از جمله نهادهای مالی بین‌المللی، انجمن‌های حرفه‌ای و بخشی، دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و سازمان‌های غیر انتفاعی باید مورد حمایت دولت قرار گیرند و در تدوین و ارزیابی سیاست‌های دولت به کار گرفته شوند.
- دولت باید به حمایت از فعالیت‌های تحقیقاتی و توسعه‌ای در زمینه انرژی‌های تجدیدپذیر و فن‌آوری‌های بهره‌وری انرژی ادامه دهد.

بازار انرژی و قیمت‌گذاری

- دولت می‌بایست با کمک سازمان تنظیم مقررات بازار انرژی^۹، کار خود را با قیمت‌گذاری مبتنی بر هزینه ادامه دهد.
- به منظور پیشبرد معیارهای بهره‌وری انرژی، تأمین مالی بیشتری برای پروژه‌های بهره‌وری انرژی از طریق تعرفه‌های توزیع در نظر گرفته شود.
- تجدید ساختار بازار برق و گاز شامل تنظیم تعرفه در بخش‌های انتقال و توزیع که منجر به بهره‌وری سیستم گردیده و در دستور کار دولت قرار دارد، ادامه یابد.

برنامه‌ها و اقدامات ویژه جهت بهره‌وری انرژی

- سند راهبردی مدیریت بهره‌وری انرژی سال ۲۰۱۲ باید با یک نقشه راه سیاست‌های بهره‌وری انرژی تا سال ۲۰۲۳ و حتی فراتر از آن تکمیل شود. لازم است این نقشه راه در درازمدت از طریق برنامه‌های اجرایی کوتاه‌مدت و با در نظر گرفتن اولویت‌ها و نظارت و ارزیابی‌های میان‌مدت، قابل بهره‌برداری و کارآمد گردد.
- بر مبنای ارزیابی‌های به عمل آمده از پتانسیل بهره‌وری انرژی، دولت می‌بایست اهدافی را برای بخش‌هایی که دارای اولویت می‌باشند، تنظیم نماید.
- تدوین استانداردهای بهره‌وری انرژی برای ساختمان‌های موجود و جدیدالاحداث، با تأکید بر برچسب‌های مصرف انرژی و تعیین معیار حداقل مصرف، توسط دولت تداوم گیرد. این دو عامل باید ویژگی‌های ساختمان و همچنین نوع کاربری آن را نیز در برگیرد. همچنین مسئولان باید از انطباق روش‌های به کار گرفته شده با نیازها و روش اجرای آن اطمینان یابند.
- تشویق و ترویج بهینه‌سازی انرژی توسط دولت از طریق انجام یک سری از اقدامات گسترده برای بخش‌های صنعت و ساختمان از قبیل الزام در ممیزی انرژی، الگوبرداری، اطلاع‌رسانی در مورد اقدامات مربوطه و شرکت در مجامع و کمپین‌های اطلاعاتی.
- فراهم نمودن تسهیلات توسط دولت برای توسعه بازار تجارت شرکت‌های خدمات‌رسانی در حوزه انرژی با اجرای یک سری اقدامات مانند طرح‌های اعطای یارانه برای ممیزی انرژی و آسان‌سازی روند سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بهینه‌سازی انرژی و اعطای مجوز به شرکت‌های بهره‌وری انرژی.

- به کارگیری یک رویکرد یکپارچه در بخش حمل و نقل شامل حمل و نقل عمومی، تأمین وسایل نقلیه بهینه با آلاینده‌گی کم‌تر، زیرساخت‌ها و برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای.
- اولویت جهت صدور مجوز توسط دولت برای تولید سیستم‌های همزمان برق و حرارت با راندمان بالا و تولید گرمایش منطقه‌ای.
- افزایش سطح آگاهی و انجام فعالیت‌های اطلاع‌رسانی با هدف ترویج بهره‌وری انرژی در مناطق شهری بخش‌های خانگی و مؤسسات تجاری کوچک و متوسط^{۱۰}.
- ترکیه باید همواره مشارکت در طرح‌های مربوط به بهره‌وری انرژی در سطح بین‌المللی را دنبال نماید.
منابع انرژی تجدیدپذیر
- توسعه منابع تجدیدپذیر باید همچنان یک اولویت برای ترکیه باشد. مقاصد و اهداف نهائی، همراه با یک جدول زمان‌بندی در سند راهبردی آتی انرژی‌های تجدیدپذیر و یا در یک برنامه عملیاتی، باید اصلاح و توسعه یابد.
- دولت باید به طور مداوم از ساز و کارهایی همچون تعرفه‌های تشویقی^{۱۱} و امکان توسعه آن جهت تأمین گرما از منابع تجدیدپذیر نیز حمایت نماید.
- درآمدهای حاصل از واگذاری اسناد مناقصات انرژی باد، آب و (انرژی خورشیدی در آینده) می‌توانند به عنوان وجوه در گردش برای اجرای پروژه‌های توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر اختصاص یابند.
- منابع مالی بیشتری به تولید پراکنده از منابع انرژی تجدیدپذیر اختصاص یابد و شرکت‌های توزیع خصوصی نیز باید تسهیلات اتصال آن به شبکه را میسر سازند.
- توسعه منابع تجدیدپذیر مستلزم آن است که با توجه به هزینه نسبی، دسترسی به شبکه برق و دیسپاچینگ مورد بررسی دقیق قرار گیرد. دولت باید در درازمدت استفاده از نیروگاه‌های برق‌آبی کوچک و سایر گزینه‌های فنی را به عنوان یک پشتیبان برای انرژی‌های تجدیدپذیر متغیر مانند انرژی باد و انرژی خورشیدی، مورد توجه قرار دهد.

تأمین مالی بهره‌وری انرژی

- دولت باید منابع مالی و کافی را برای افزایش بهره‌وری انرژی در ساختمان‌های عمومی و دولتی و

روشنایی معابر اختصاص دهد و هم زمان مشوق‌هایی را برای بخش خصوصی و مسکونی در اجرای بهره‌وری انرژی و به کارگیری انرژی‌های تجدیدپذیر معرفی کند.

- دولت باید ساز و کار همکاری میان نهادهای مالی بین‌المللی و انجمن‌های اعطای کمک‌های مالی فراهم نماید که شامل اولویت‌بندی وظایف، نظارت بر روند فعالیت‌ها در سطح ملی و هماهنگی با کل استراتژی‌های ملی بهره‌وری انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر باشد.
- دولت باید بررسی کند که کدامین مشوق‌های مالی می‌تواند برای پیشبرد بهره‌وری انرژی در صنایع مختلف مناسب‌تر می‌باشد.

جمع‌آوری داده‌ها و نظارت

- برای حمایت از نظارت بر نتایج به دست آمده، به راه‌اندازی یک پایگاه هماهنگ داده‌ها نیاز است تا کلیه فعالیت‌های مربوط به بهره‌وری انرژی در ترکیه را جمع‌آوری نماید.
- باید نسبت به جمع‌آوری نتایج پروژه‌ها در سطح ملی، به منظور ارزیابی دوره‌ای پیشرفت اجرای سیاست‌های ملی، اقدام گردد.
- به منظور برآورد پتانسیل صرفه‌جویی انرژی در بخش ساختمان و حمایت از روند سیاست‌گذاری و بهسازی، باید در ابتدا، آمار موجود در این بخش اصلاح گردد.
- دولت باید از اجرای کامل استانداردهای بین‌المللی گزارش‌دهی در بخش زیست محیطی و روش‌های مربوطه در بهره‌وری انرژی و انرژی‌های تجدیدپذیر اطمینان حاصل نماید.